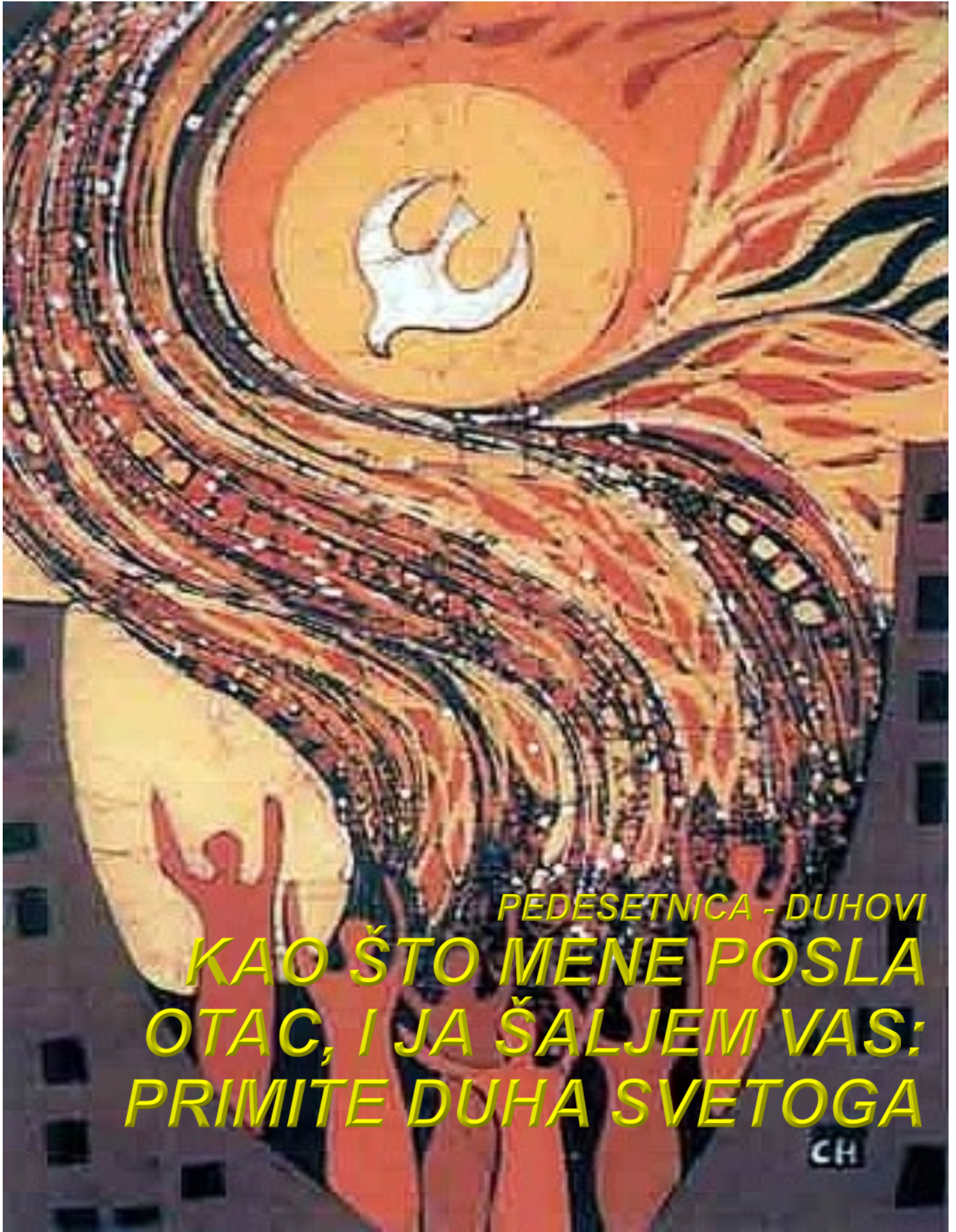

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PEDESETNICA - DUHOVI
KAO ŠTO MENE POSLA
OTAC, I JA ŠALJEM VAS;
PRIMITE DUHA SVETOGA

CH

mihael

17 / 2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE
Godište XV. (2020.), Broj 17(447)
PEDESETNICA - DUHOVI
31. SVIBNJA 2020.**

Kontakt:
vič. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovna stranica:

<https://godspacelight.com/>

SVIBANJ - LIPANJ

PEDESETNICA - DUHOVI
Ned 31. Pohod BDM; M.B. Kam. Vrata;
Krunoslava

Pon. 1. Justin; Mladen; Teofil; Slobodan

Uto. 2. Marcelin i Petar; Eugen

Sri. 3. Karto Lwanga i drugovi; Olivija

Čet. 4. Kvirln Sisački; Predrag

Pet. 5. Bonifacije; Dorotej; Valerija

Sub. 6. Norbert; Artemiie; Berto;

MEDITACIJA

Živjeti plodove Duha 3

SLUŽBA RIJEČI

UVOD U ČITANJA
Zapaljeni Duhom Svetim 4

ČITANJA
**Kao što mene posla Otac, i ja šaljem
vas: Primate Duha Svetoga.** 6

HOMILIJA
Jamstvo 8

KATEHEZA
Sveta Misa - Euharistija 10

Mali vjeronaučni leksikon 14

PRIČA
Rudareva svjetiljka 15

NAŠI POKOJNI 16

Živjeti plodove Duha

Gdje god djeluje Duh nastaje nešto vidljivo i opipljivo.

Krist je bio čovjek kao i mi, stoga nam on pomaže u našim poteškoćama. Isus je došao na opipljiv način u naš svijet radi nas ljudi. Ispunio je obećanje: »*Molit ću Oca i on će vam u moje ime poslati drugog Branitelja da bude s vama.*« Duh Sveti je plod molitve, Isusove i naše. Put Duha je put duhovnosti i žive vjere u živoga Gospodina, a ne plod tradicije i običaja. »*Duh će vas poučavati u svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh.*« Djelovanje Duha ide prema dolje, biblijska čitanja govore o događajima na ovoj zemlji da bude shvatljivo ono što je nerazumljivo u našem životu. Po tome se razlikuje kršćanska vjera od svih filozofija. Ovdje na zemlji, u ljudima i među ljudima, treba se događati Božje djelovanje.

Ovaj svijet nije savršen, ali u njemu stanujemo i treba ga usavršavati. Kad čovjek dopusti Isusu da djeluje u njemu, on ga preobražava. Rasvjetljuje zamračeno, liječi bolesno, jača slabo i otpušta s riječima: *Idi u miru*. To je Isus darovao onima koji su njegovi. Duh osposobljava za rast kroz cijeli život. Gdje god se nalazi kršćanin, tu je i Duh Sveti.

Učenici su sami doživljavali što se događa kad Bog stvara novo. Gdje puše Duh Božji, čovjek će naći put, pa makar se našao pred zidom. Ili se okružio zidovima i zatvorio vrata. Po Duhu su progovorili oni koji su imali svezan jezik. Isusovi učenici koji su bili zatvoreni u usko shvaćanje političkog oslobođenja, oslobođeni straha i ispunjeni oduševljenjem izišli su na ulicu kao mlada Crkva i započeli evangelizaciju svijeta.

Po Duhu, apostolski nauk traje i stvara raspoloženje u svim vjernicima. A vjernici su oni koji u nemirnim vremenima naše povijesti žive plodove Duha: *ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost*.

Zapaljeni Duhom Svetim

Pedesetnica

Događaj silaska Duha Svetoga, kako nam ga dočarava Luka u Djelima apostolskim, smješten je pedeset dana nakon Pashe, na blagdan Pedesetnice Izvorno su to bile žetvene svečanosti, no kasnije se tom blagdanu pridavao i spomen obnove Saveza, što se osobito učvrstilo nakon razorenja Hrama 70. godine, upravo nekako u vrijeme kad su nastajala i Djela apostolska. Sveti pisac navodi da su svi bili 'zajedno na istome mjestu'. Jasno je da je to mjesto ona 'gornja soba' u kojoj se okupljala zajednica još od dana kad je Isus s njima ondje proslavio Pashu, no nije jasno tko su to 'svi' koji su se ondje okupili. Malo je vjerojatno da je to ponovno onih sto i dvadeset duša koje su nazočile izboru Matije, a vjerojatnije je daje riječ o onim 'svima', to jest apostolima, koji 'bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom, i braćom njegovom'. U tom krugu iznenada se pojavljuje šum s neba, 'kao kad se digne silan vjetar'. U hebrejskom jeziku riječ ruah označava pojmove 'vjetar', 'dah' i 'duh'. Usto, pokazali su se i 'kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih'. Ovi ognjeni jezici simboliziraju silu navještaja evanđelja, onakvu kakvu opisuje Knjiga proroka Izaije: Kao što plameni jezici proždiru slamu i kao što nestaje suha trava u plamenu, tako će korijen njihov istrunuti, poput praha razletjet' se pupoljak njihov,

jer odbaciše Zakon Gospodina nad Vojskama i prezreše riječ Sveca Izraelova'. Upravo će takvu silinu i moć imati svjedočanstvo apostola osnaženo Duhom Svetim.

Poslanje Crkve ima razornu moć u odnosu na grijeh, jer dovodi do pokajanja i obraćenja. Napunjeni Duhom Svetim učenici počinju 'govoriti drugim jezicima'. Tako su ih mogli razumjeti i Židovi iz svih krajeva tada poznatog svijeta, koji su iz dijaspore pristigli na blagdan. Time se ovaj dar jezika razlikuje od onoga o kojem Pavao govori u Prvoj poslanici Korinćanima kaže: 'Tko govori drugim jezikom, ne govori ljudima nego Bogu: nitko ga ne razumije jer Duhom govori stvari tajanstvene'. Dar jezika u Djelima apostolskim, naprotiv, odlikuje se upravo time što je razumljiv svima na svome jeziku. Ovaj je dar zapravo simboličan, jer naviješta širenje evanđelja do najudaljenijih krajeva svijeta.

Naglašujući da su svi bili 'izvan sebe' i 'divili se', sveti pisac podvlači da je po svome Duhu ovdje prisutan i Isus, jer ljudi jednako reagiraju u evanđeljima kada se susretnu s Isusovom riječju i s njegovim čudesnim djelima.

Dar Duha Svetoga omogućuje Crkvi da postane vjerodostojna, ustrajna, neustrašiva navjestiteljica Evanđelja u svim okolnostima u kojima se nađe. Luka daje naslutiti da se ovdje, u 'gornjoj sobi', događa novo stvaranje. Duh koji je nekoć lebdio nad vodama (usp. Post 1,2), sada lebdi nad počecima Crkve, dok Bog stvara novog čovjeka koji će proglašavati njegova veličanstvena djela.

Duh jedinstva u različitosti

U svojoj Prvoj poslanici Korinćanima apostol Pavao osobito je zainteresiran za očuvanje jedinstva Crkve u Korintu u kojoj su se pojavile naznake razdora. Stoga mu je na srcu i briga za red na sastancima kršćanske zajednice u Korintu. Na taj način želi onemogućiti pojavu i širenje svađe i nesuglasica. U središtu je svakako Gospodnja večera iz koje Pavao želi isključiti sve ono nebitno, a zadržati svetost spomen-čina i po svetosti života njegovih sudionika. Apostol govori o ispravnoj uporabi darova Duha, to jest karizmi (1Kor 12-14). Ti darovi ne smiju biti povodom razmetanju i hvastanju pojedinaca, kao što je to bio slučaj u različitim poganskim ritualima koji nisu bili nepoznati Korinćanima. Kriterij ispravnosti i istinitosti dara Duha jest sam Isus Krist. Ako se primljenim darom priznaje da je Isus Gospodin, to je potvrda njegove autentičnosti. Kao što je Isus samo jedan, pa u njemu ne može biti podjeli među vjernicima, tako je i Duh samo jedan, pa i njegovi istinski darovi ne mogu dovoditi do svađa i sukoba u zajednici. Kako svi darovi proizlaze od istoga Boga, oni u svoje različitosti služe izgrađivanju jedinstva Crkve. Duh s svojim darovima služi kao spona koja povezuje udove u jedno tijelo, u Krista. Ta njegova objedinjavajuća snaga, ostvaren po krštenju, toliko je jaka da može spojiti u jedno različite narode i različite slojeve društva.

Poslanje

Evanđelje govori o događajima onog 'istog dana, prvog u tjednu', kad je Isus uskrsnuo. Učenici su u strahu od Židova, a pred takvim uplašenim učenicima ukazuje se Isus te im se obraća riječima: 'Mir vama!' Upravo taj Isusov mir odgoni strah.

Učenicima su pokazane ruke i bok i tek se sad za njih kaže da su se obradovali 'vidjevši Gospodina'. Isusove ruke i bok sa znakovima rana bile su učenicima dokaz da je riječ doista o Isusu. Njegovo je tijelo već bilo promijenjeno, preobraženo. Bilo je potrebno nešto dodatno što će učenike podsjetiti na Isusa prije njegove smrti.

Isusovo uskrsnuće donosi radost i mir i podrazumijeva poslanje. Isus je poslan od Oca, a on sam šalje svoje učenike dahnivši u njih i predavši im Duha. Ivan nema, kao što je to slučaj s Lukom i Djelima apostolskim, posebnoga izvještaja o silasku Duha Svetoga na Pedeseticu, već se sve događa na dan uskrsnuća. Isus je jednim događajem muke, smrti i uskrsnuća uzdignut Ocu i proslavljen, te sada, prenoseći Duha svojim učenicima, njima predaje i svoje poslanje. Isusovo poslanje postaje ovim činom poslanjem Crkve. To poslanje podrazumijeva i vlast nad otpuštanjem grijeha, koja je moguća jer su primljenim Duhom učenici sjedinjeni s Ocem i sa Sinom.

Prvo čitanje: Dj 2, 1-11

Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti

Čitanje Djela apostolskih

Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti.

A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. Pa kad nastaje ona huka, strča se mnoštvo i smete jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi su bili izvan sebe i divili se govoreći: »Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci? Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku? Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi – svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja.«

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 104, 1ab.24ac.29b-31.34

Pošalji Duha svojega, Gospodine, i obnovi lice zemlje!

Blagoslavlaj, dušo moja, Gospodina!
Gospodine, Bože moj, silno si velik!
Kako su brojna tvoja djela, Gospodine!
Puna je zemlja stvorenja tvojih.

*****

Ako dah im oduzmeš, ugibaju,
i opet se u prah vraćaju.
Pošalješ li dah svoj, opet nastaju,
i tako obnavljaš lice zemlje.

*****

Neka dovijeka traje slava Gospodnja:
nek se raduje Gospodin u djelima
svojim!

Bilo mu milo pjevanje moje!
Ja ću se radovati u Gospodinu.

*****

Drugo čitanje: 1Kor 12, 3b-7, 12-13

U jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni.

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo! Nitko ne može reći: »Gospodin Isus« osim u Duhu Svetom. Različiti su dari, a isti Duh; i različite službe, a isti Gospodin; i različita djelovanja, a isti Bog koji čini sve u svima. A svakomu se daje očitovanje Duha na korist.

Doista, kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo – tako i Krist. Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Iv 20, 19-23

Kao što mene posla Otac, i ja šaljem vas: Primate Duha Svetoga.

Čitanje svetoga Evandjelja po Ivanu

Uvečer onoga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im:

- Mir vama!

To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. Isus im stoga ponovno reče:

- Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.

To rekavši, dahne u njih i kaže im:

- Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.

Riječ Gospodnja

Primate Duha Svetoga

Molim za milost: da uvijek budem otvoren poticajima Duha Svetoga!

Duhovi su jedan od temeljnih blagdana naše vjere. Kažemo također da su rođendan Crkve. No, toga dana sve je izgledalo drukčije. Učenici su se povukli i nestali iz javnosti. Prestrašeni i razočaram sakrili su se. Upravo u takvom ozračju počinje nešto sasvim novo. Isus jednostavno i mirno dolazi k njima. Kao da se ništa nije dogodilo.

Danas u Djelima apostolskim čitamo o silasku Duha Svetoga uz silan vihor i u ognjenim jezicima. To je drukčiji prizor koji se dogodio pedeset dana nakon Isusova ukazanja. Nakon uskrsnuća učenicima je trebao mir. Poslije će im biti potreban jedan takav događaj koji će ih jednostavno »gurnuti« van kada neustrašivo budu krenuli u misiju koju im je Isus povjerio.

Mir Vama

Ionda se dogodilo nešto izvanredno. Kad bi uvečer onoga dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im: »Mir vama!« To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina.

Dogodilo se nešto što su učenici najmanje očekivali. Čekali su prijeteće kucanje na vratima i »policiju« koja će ih izvesti na saslušanje. Čekali su teške vijesti, čekali su ono najgore što im se moglo dogoditi. Umjesto svega toga dolazi Uskrsnuli. Onaj isti Isus koji je prije koji dan tako sramotno stradao. Evo ga tu je među njima. I želi im mir. Pokazuje im rane koje su neki učenici vidjeli. Evo ga sada tu pred njima, živ, radostan i sasvim drukčiji. Isti je to Isus, ali opet sasvim drukčiji.

Strah je jedna od naših primarnih emocija. Dobra je kad nas upozorava na stvarnu opasnost koja nam prijeti. Nije dobra kad je iracionalna i guši nam život zbog prijetnji koje su uveličane i praktički ne postoje. Nije dobra također kad nas uhvati panika ili užas pa izgubimo svaku kontrolu u određenoj situaciji. Učenici su doista bili prestrašeni zbog svega onoga što se dogodilo Isusu. Bez Isusa osjećali su se izgubljenima i nisu znali što bi trebali činiti. Zato su se zatvorili i prestrašeni čekali što će slijediti. Neki su se nastojali što prije izvući iz Jeruzalema i pobjeći kući. Neki su se opet sami snalazili. Većina je ostala zajedno i zatvorili su vrata nijemo čekajući svoju sudbinu. U ovoj meditaciji i molitvi pokušat ću uočiti koji su to strahovi prisutni u mojem životu. Čega se bojim? Pred kim strepim? Što to plaši današnjeg čovjeka? Molit ću Gospodina da se pojavi u takvim situacijama u kojima se bojim i da me ohrabri.

<https://www.northtexascatholic.org/>

Gospodine, došao si svojim prestrašenim i uznemirenim učenicima. Najprije ih želiš ispuniti svojim mirom koji je poseban i drukčiji od onoga što ga ovaj svijet nudi i što ga mi možemo jedni drugima udijeliti. To im je bilo najpotrebnije. Ušao si tako mirno i nenametljivo. Nema buke i nema nasilja. Nema prijekora ni prigovaranja učenicima zbog njihova ponašanja za vrijeme tvoje muke. Voliš ih i prihvaćaš takve kakvi jesu.

Hvala što i nama danas daješ svoj mir. Treba nam jer smo prestrašeni i uznemireni.

Primate Duha Svetoga

Ponovno Isus smiruje svoje učenike. *Isus im stoga ponovno reče: »Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.« To rekavši, dahne u njih i kaže im: »Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijeha, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.«*

Sve dok ne budu mirni ne će moći shvatiti ono što im želi reći. Tek kad su učenici radosno reagirali na Isusovu prisutnost, mogao je on računati na njih. I tada se događa nešto posebno. Isus im daje poslanje i računa na njih kao da se koji dan prije ništa nije dogodilo. Ništa ne spominje i nikoga ne poziva na odgovornost. A učenici su bili kukavice. Izdali su, zatajili i pobjegli od Isusa.

Mi možda nikad ne bismo razgovarali s onima koji bi nam to učinili. Isus, naprotiv, ne samo da im ne prigovara nego ustanovljuje sakrament pomirenja i opraštanja i daje im ovlast da ga mogu podjeljivati. Njima je oprostio i poziva ih da budu djelitelji sakramenta opraštanja, svete ispovijedi. Njih je umirio da bi i oni mogli druge smirivati.

Hvla ti, Gospodine, što nas učiš kako se trebamo vladati u sličnim situacijama. Mi obično ne opraštamo jedni drugima ni manje uvrjede. Ti si svojim učenicima sve oprostio. U takvom ozračju ustanovljuješ sakrament opraštanja. Dao si im Duha Svetoga koji će ih poučavati u svemu. On će im dati snage da mogu opraštati jedni drugima. U tvoje ime bit će sposobni opraštati ljudima terete grijeha koji opterećuju njihovu dušu. Ti jedini znaš koliko nam je to potrebno. Nitko nas drugi ne može rasteretiti tereta zla i grijeha koji se nakupi u našoj nutrini i pritišće nas svom snagom. Hvala što mogu doći na sv. ispovijed i doživjeti oproštenje grijeha. Hvala što skidaš s moje nutrine teret zla. Hvala što tako često mogu primiti milost oproštenja. Hvala što mogu svaki put iznova krenuti. Žao mi je što je tako, ali sam beskrajno zahvalan za tvoju dobrotu u kojoj svaki put iznova čujem tvoje oproštenje: »I ja te odrješujem od grijeha tvojih...« Ispuni i moje srce Duhom radosti!

Mirko Nikolić, *Nedjeljni susreti*, FTI, Zagreb 2010.

Sveta Misa - Euharistija

Euharistije je najvažnije crkveno slavlje, izvor i vrhunac života Crkve. Ona je velika Gospodinova ostavština koju nam je dao večer uoči svoje muke i smrti, najdragocjenije što kao Crkva imamo. Na nju je sve drugo usmjereno, iz nje proizlazi snaga za sva druga područja crkvenog života, a i za naš osobni život. O ispravnom razumijevanju euharistijskog slavlja ovisi život Crkve.

Od apostolskih vremena kršćani se nedjeljom okupljaju na slavljenje euharistije. Već se u prvoj jeruzalemskoj zajednici izvještava o radosnom zajedništvu u uzimanju hrane. Slaviti bogoslužje znači prekinuti zaposlenost i brige naše svakodnevice kako bismo posvijestili odakle smo i zašto živimo. Sastajemo se nedjeljom kako bismo se prisjetili Božje dobrote koju baštinimo dan za danom. Nalazimo se nedjeljom kako bismo zahvalili Bogu na daru Isusa Krista, koji je Put, Istina i Život. Svaki nedjeljni susret je «mali Uskrs». U euharistiji je prisutan sam Isus Krist kao duhovna hrana za ovaj i vječni život. Euharistija je dakle susret sa živim Kristom, ali i sa zajednicom vjernika.

Euharistija - Sakrament jedinstva i zajedništva

Pravi smisao euharistij, bez sumnje: *communio*, tj. najtješnja povezanost i jedinstvo između Krista i kršćanske zajednice, između Oca i ljudi, između članova zajednice: "da se po Gospodinovu tijelu i krvi tijesno sjedine sva braća zajednice". Povezujući Kristovo stvarno tijelo s njegovim mističnim tijelom Crkvom, sv. Augustin kaže: "Pošto je podnio muku, Gospodin nam je u ovom sakramentu povjerio svoje tijelo i svoju krv, čineći tako da mi to postanemo. Naime, također i mi smo njegovo tijelo i tako, po njegovom milosrđu, mi smo ono što primamo." "Sakramentom euharistijskog kruha", kako ističe Drugi vatikanski sabor, "predočuje se i izvršuje jedinstvo vjernika koji tvore jedno tijelo u Kristu"; ono se njime "prikladno izražava i divno ostvaruje".

Naime, pretvorba kruha i vina u tijelo i krv Kristovu ide za tim da oni koji blaguju isti kruh i piju iz iste čaše postanu od pojedinaca, koji žive svaki za sebe, zajednica onih koji žive jedni s drugima, kao udovi jednoga tijela. Sada, kada nam je Krist – po kruhu - darovao svoj život, i kada 'svi' od njega živimo, a ne više od sebe, otkrivamo se i pokazujemo kao oni koji su tu jedni za druge.

<https://www.youtube.com/>

Euharistija - Izvor i vrhunac cjelokupne evangelizacije

Euharistija ne smije biti tek mjesto gdje kao pojedinci zadovoljavamo svoje osnovne potrebe za druženjem i razumijevanjem, niti se pak zajednica koja nastaje u euharistiji smije zatvoriti u sebe i samozadovoljno uživati u svojoj "savršenosti". Zajedništvo ostvareno po euharistiji nije zajedništvo koje je cilj samome sebi u jedinstvenom samodostatnom pokretu prema unutrašnjosti Crkve. Zajedništvo s onim koji je poslanje živio kao osoba - Isusom - potiče u Duhu na sudjelovanje u poslanju s mjesta koje svatko zauzima u čudesnom i višeglasnom zboru Crkve; znajući da je Crkva po svom ustrojstvu misionarska i evangelizacijska jer drukčije ne bi bila Crkva. Iz euharistije proizlazi poslanje koje se opet, s druge strane, njome hrani i napaja: ona je "izvor i vrhunac cjelokupne evangelizacije".

Euharistija je bitno usmjerena na život u svijetu; ona je dar za život svijeta. Otajstvo spasenja koje se na sakramentalan način ponazočuje u euharistiji namijenjeno je svima, i onima koji po ovoj ili onoj osnovi ne dijele s nama zajedništvo euharistijskoga stola. Po našem osobnom i zajedničkom životnom svjedočenju svi s kojima se susrećemo trebali bi osjetiti da

naše zalaganje u svijetu proizlazi iz našega sudjelovanja euharistiji. Po našoj življenoj euharistiji, tj. po našem predanu i nesebičnu zalaganju za siromašne i ugrožene, po zdušnu zauzimanju za mir i pomirenje u svijetu, oni koji su izvan Crkve na neizravan način mogu postati dionicima liturgijskoga spomen-čina Kristove žrtve.

Euharistija nas na poseban način čini osjetljivima na nepravdu i nejednakost; s njome je povezana kritika pasivnosti i ravnodušja, uskogrudnosti i dvoličnosti; ona nas oslobađa od sebičnosti i otvara srce za potrebite; potiče nas, dakle, na inicijativu i obvezuje na stalno kritičko preispitivanje našega kršćanskog života kako nam se ne bi dogodilo otvrdnuće srca, na koje nas upozorava sv. Ivan Zlatousti: "Krv si Gospodinovu pio, a ne prepoznaješ brata svoga". Time što ne smatraš dostojnim podijeliti svoju hranu s onim koji je smatran dostojnim biti dionik ovoga stola, obeščaćuješ ovaj isti stol. Bog te je oslobodio od svih tvojih grijeha i pozvao te na ovu gozbu. A ti, čak ni tada, nisi postao milosrdniji." Trebamo, dakle, imati na pameti da je Krist koji se ponazočuje u euharistijskomu kruhu i vinu onaj isti koji se uprisutnjuje u bližnjemu. Upravo prema međusobnoj ljubavi, osobito prema najpotrebnijima, Krist će nas prepoznati kao svoje. «Što god učiniste... meni ste učinili» - govori Isus.

Glavni dijelovi mise

Sveta Misa sastoji se od četiri dijela: Uvodni obredi, služba riječi, euharistijska služba i završni obred. Dva su glavna dijela: služba riječi i euharistijska služba. Ti su dijelovi međusobno tako povezani da tvore jedinstveni bogoštovni čin. Omeđeni su uvodnim i završnim obredima. Ovaj put govorit ćemo podrobnije o uvodnim obredima.

Uvodni obredi

Ulazna procesija

Euharistijsko slavlje započinje ulaznom procesijom koja označuje usmjerenost zajednice prema Bogu. Bilo bi dobro kad bi svi okupljeni vjernici nedjeljom ušli u crkvu u svečanoj povorci. No ako to nije moguće, ulaznu procesiju sačinjava barem svećenik sa službenicima (đakon, akolit, čitač, ministranti). Kad oni krenu u crkvu započne pjevanje ulazne pjesme, kojom se potiče jedinstvo okupljenih.

Pozdrav oltaru

Došavši do oltara, misnik i poslužnici pozdrave oltar dubokim naklonom ili poklekom ako je na njemu svetohranište s Presvetim Sakramentom. Svećenik zatim poljubi oltar, a može ga i okaditi, što je znak čašćenja. Pozdrav oltaru vrlo je znakovit: to je čin klanjanja Kristu, jer je oltar znak Krista - svećenika i žrtve. Nakon toga svećenik se s cijelom zajednicom naznakuje znakom križa. Time se priziva presveto Trojstvo u čije smo ime kršteni, a križ nas podsjeća da smo po krštenju ucijepljeni u Kristovu smrt i uskrsnuće.

Pokajnički čin

Poslije pozdrava svećenik ili drugi prikladan službenik kratko uvodi vjernike u Misu dana i poziva ih na pokajnički čin.

Svrha je tog čina da u vjernicima pobudi svijest grešnosti i potrebu Božjeg milosrđa. Svećenik zaključuje pokornički čin odrješanjem da tako dostojno slavimo sveta otajstva.

Gospodine, smiluj se

Njom izražavamo svoju bijedu i pouzdanje u Božje milosrđe. Mi molimo Krista da nam se smiluje i da nas oslobodi od naših grijeha.

Slava

"Slava je vrlo drevna pjesma kojom Crkva sabrana u Duhu Svetom slavi Boga Oca i Jaganjca te mu se moli." Podrijetlo "Slave" je pjesma hvale što su je pjevali anđeli prigodom Isusova rođenja (Lk 2, 14). Čovjek je jednostavno pozvan da slavi Boga životom i molitvom. Na osobit način daje Bogu čast i slavu.

Zborna molitva

Nakon "Slave" misnik poziva narod na zbornu molitvu. "Svi zajedno sa svećenikom šute neko vrijeme, da postanu svjesni kako stoje pred Bogom i da u sebi pobude svoje želje." Predvoditelj tom molitvom sabire (odatle naziv zborna) sve molitve i nakane okupljenih vjernika i stavlja ih pred Boga. Zborna molitva je lišena svakog individualizma i emotivnosti. Skladno spaja molitvu hvale, poklona i prošnje, koju svećenik predočuje Svevišnjem u ime svih prisutnih.

Najčešće je upravljena Ocu nebeskom po Kristu u Duhu Svetom.

Služba riječi

Misa je sastavljena kao elipsa koja ima dva žarišta. Jedno žarište je Božja riječ u Svetom pismu, pa prvi dio Mise nazivamo služba riječi. Drugo žarište je presveto Sakrament, te govorimo o

euharistijskoj službi. U oba žarišta prisutan je Krist, naravno, na različite načine.

Služba riječi je prvi dio svete Mise koji sadrži biblijska čitanja, pjesme između čitanja, homiliju (propovijed), ispovijest vjere i molitvu vjernika.

Biblijska čitanja

Liturgija riječi je prvi dio Mise. Crkva pridaje veliku važnost čitanju Svetog pisma u bogoslužju. Vjernici su pozvani da i u privatnom čitanju i razmišljanju nad Biblijom produbljuju poznavanje Božje riječi koja je hrana našim dušama.

U misnom slavlju čitaju se odlomci iz Biblije Starog i Novog zavjeta. Na taj se način očituje jedinstvo povijesti spasenja koja dosiže vrhunac u Kristu. Svetopisamska čitanja vjernici slušaju sjedeći, no kod naviještanja Evanđelja svi stoje iz poštovanja prema Kristu Gospodinu koji govori svojoj zajednici. Knjizi Evanđelja iskazuje se počast također kađenjem, zapaljenim svijećama i poljupcem.

Nakon proglašenja svi kliču: "Slava tebi, Kriste!"

Crkva želi da se vjernicima pruži "obilniji stol Božje riječi". Stoga postoje tri niza nedjeljnih čitanja (A, B, C), a u obične dane "kroz godinu" dva niza prvih čitanja (parna i neparna godina).

Naviještanje Božje riječi u liturgiji mora biti jasno, razgovijetno i svečano jer u tim riječima sam Bog progovara okupljenoj zajednici.

Psalam i aleluja

Nakon prvog čitanja slijedi psalam. Po svojoj naravi on zahtijeva pjevanje, no može se i čitati. To je odgovor zajednice Bogu njegovom vlastitom riječju jer i psalam je Božja riječ.

Propovijed

Propovijed je sastavni dio službe riječi. Njome se "tumače otajstva vjere i pravila kršćanskog života". Od svećenika se traži da tu službu obavlja zauzeto i ozbiljno kako bi vjernike uveo u dublje shvaćanje biblijskih čitanja, odnosno drugih liturgijskih tekstova. Propovijed je obvezatna svake nedjelje i zapovjedanog blagdana, a preporučuje se i u drugim zgodama.

Ispovijest vjere

Nedjeljom i svetkovinama, nakon propovijedi, svi ispovijedaju svoju vjeru recitirajući obrazac apostolskog ili nicejsko-carigradskog vjerovanja. Apostolsko vjerovanje sadrži bitne članke naše svete kršćanske vjere koju smo primili od apostola. Na taj način okupljena zajednica izriče svoju vjeru i pristanak uz Božju poruku proglašenu u biblijskim čitanjima i u propovijedi.

Molitva vjernika

To je molitva u kojoj se uz sudjelovanje naroda moli "za svetu Crkvu, za one koji imaju vlast i upravljaju narodima, za one koje tište različite potrebe, te za sve ljude i za spasenje svega svijeta. U njoj vjernička zajednica moli za potrebe cijele Crkve i čovječanstva.

Postoje tiskani obrasci molitve vjernika, no za pojedina slavlja dobro je istaknuti prigodne prošnje. One se ponekad mogu prepustiti i slobodnom nadahnuću pojedinih članova okupljene zajednice, ako se Misa slavi u manjim skupinama. Prošnje iznosi đakon ili neki svjetovnjak, a molitvu uvijek započinje i zaključuje svećenik koji predvodi bogoslužje. Time završava služba riječi.

Mali vjeronaučni leksikon

Katedra

katedra, latinski cathedra, grčki **καθέδρα**: sjedalo, stolac).

U Katoličkoj crkvi, biskupsko sjedalo u katedralnoj crkvi. Simbol je biskupske službe; pojavljuje se od prvih kršćanskih vremena. *Cathedra sancti Petri* (Stolica sv. Petra) papinsko je prijestolje u crkvi sv. Petra u Rimu. Od srednjega vijeka izraz *Petrova stolica* ili *Sveta stolica* označuje rimskoga papu.

Katedrala

Katedrala, katedrala ili katedralna crkva, kasnolatinski, *ecclesia cathedralis*, prema grčkom **καθέδρα**: *sjedalo, stolac*, glavna crkva u biskupiji i službeno sjedište biskupa (stolnica). U njoj se nalazi biskupska stolica (katedra). Potječe od ranokršćanske bazilike, ali se kao građevni tip razvijala tek od romanike (Akvileja, Périgueux, Norwich, Worms). Svoj potpuni izraz dobila je u gotici kada je sakralna arhitektura ostvarila građevine veličanstvenih proporcija i umjetničkih dosega spajajući graditeljsko umijeće s kiparstvom, slikarstvom i primijenjenom umjetnošću (Pariz, Chartres, Köln, York, Firenca). U doba renesanse monumentalnost donekle jenjava; posljednje razdoblje gradnje katedrala pripada baroku, osobito tzv. isusovačkom stilu tijekom XVII. i XVIII. st. Katedrale XIX. st. uglavnom su podignute u historijskim stilovima.

Katedralna škola

Katedralna škola, latinski, *schola cathedralis*, u Katoličkoj crkvi, škola za odgoj i izobrazbu svećenstva. Nastanak se veže uz odredbu Karla Velikoga iz devetog stoljeća kojom metropolitanske katedrale moraju osnovati škole za kler, a Treći lateranski koncil (1179.) određuje da svaka katedralna crkva mora imati učitelja (magister). U školi se učila gramatika i dijalektika, a nadareni učenici nastavljali su slobodna umijeća (*artes liberales*), teologiju i kanonsko pravo. Do procvata katedralnih škola došlo je za kralja Otona I. u desetom stoljeću. S prestankom zajedničkog života kaptolskih kanonika i osnivanjem sveučilišta, katedralne škole gube važnost.

U Hrvatskoj, prve katedralne škole vezuju se uz odredbu I. splitskog sabora, godine 925. da se onima koji žele postati svećenicima osigura teološki studij Biskup Kažotić je u Zagrebačkoj biskupiji početkom četrnaestog stoljeća ustrojio katedralnu školu s odsjekom za studij *artium* (slobodnih umijeća) i teologije. Katedralne škole postojale su u Čazmi, Splitu, Zadru i drugdje

Rudareva svjetiljka

Neki čovjek svakoga je dana silazio u utrobu zemlje, u rudnik soli, s krampom i svjetiljkom. Jedne večeri, dok se vraćao na površinu, u tijesnom i zakrivljenom hodniku svjetiljka pade na zemlju i razbije se.

U prvi čas rudar je bio gotovo i zadovoljan:

- Konačno sam je se riješio! Morao sam je uvijek nositi sa sobom, paziti gdje ću je staviti, čuvati je i za vrijeme posla; ovako imam jednu brigu manje. Sada se osjećam puno slobodnijim! I na kraju krajeva.... ovim putem prolazim godinama, ne mogu se izgubiti!

Put ga je međutim brzo izdao. U mraku je on izgledao potpuno drugačije. Načinio je nekoliko koraka i naletio na zid. Kao da to nije bio onaj nekadašnji hodnik. Kako to da se u njemu teško snalazi? Zar je moguće da je već krenuo pogrešnim smjerom? Pokušao se vratiti, ali se našao na rubu jezera u koje se slijevala voda iz kolektora.

- Vjerojatno nije jako duboko!« pomisli, »ali ako pođem tuda po mraku sigurno ću se utopiti.

Baci se na zemlju i počne hodati četveronoške. Povrijedio je ruke i koljena. Suze su mu udarile na oči kad je shvatio da se udaljio tek nekoliko metara i da zapravo neprestano hoda u krug.

Tada poželi svoju staru lampu.

Poslušno je čekao da netko siđe i da mu, makar s plamičkom svijeće, pokaže izlaz.

»Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka i svjetlo mojoj stazi. Objava riječi tvojih prosvjetljuje, bezazlene urazumljuje« (Ps 119,105.130)

NAŠI POKOJNI

MIROSLAV ROMIĆ,

PU virovitičko - podravska, 31. svibnja 1994.

POČIVAO U MIRU!